

Johannes Koskinen sd ym.

Välikysymys hallituksen toimintakyvystä Palestiinan valtion tunnustamisessa

Eduskunnalle

Humanitaarinen tilanne Gazassa on katastrofaalinen. Arvioiden mukaan Gazassa on kuollut lähes 65 000 ihmistä ja haavoittuneita on yli 160 000. Avustustyöntekijöitä on kuollut yli 500. YK on julistanut elokuussa 2025 Gazan kaupunkiin nälänhädän, joka YK:n mukaan olisi ollut estettävissä. YK:n alainen riippumaton tutkintakomissio on 16.9.2025 ilmoittanut pitävänsä Israelin toimia kansanmurhana.

Terroristijärjestö Hamas teki lokakuussa 2023 hirvittävän terrori-iskun, jonka kansainvälinen yhteisö on tuominnut jyrkästi. Israelilla on kiistaton oikeus puolustaa itseään väkivaltaa ja terroria vastaan. Israelin toimet ovat kuitenkin olleet summittaisia ja täysin suhteettomia ja suurelta osin kohdistuneet viattomiin siviileihin, naisiin ja lapsiin. Israelin hallituksen ministerit puhuvat avoimesti väestön pakkosiirrosta pois Gazan alueelta, ja Israelin toimet näyttävät tähtäävän kahden valtion mallin toteuttamismahdollisuuksien asteittaiseen tuhoamiseen. Israelin sotatoimien jatkumista kuukaudesta ja vuodesta toiseen ei voida enää mitenkään oikeuttaa itsepuolustuksella. Avustuskuljetusten perille pääsyn estäminen ja nälän käyttäminen sodankäynnin keinona ovat vakavia humanitaarisen oikeuden rikkomuksia. Kansainvälinen rikostuomioistuin on antanut pädätysmääräykset Israelin pääministeristä Benjamin Netanjahusta, entisestä puolustusministeristä Yoav Gallantista sekä Hamasin sotilaallisen siiven johtajasta Mohammed Deifistä, joka on sittemmin menehtynyt.

Euroopassa Israelin ihmisoikeuksista ja kansainvälisestä oikeudesta piittaamaton toiminta on saanut osakseen yhä kovempaa kritiikkiä niin yksittäisiltä mailta kuin Euroopan unionilta. Euroopan parlamentti tuomitsi 11.9.2025 vahvasti Israelin toimet estää humanitaarisen avun kuljetukset Gazaan ja vaatii EU:n toimivan asiassa pikaisesti. Parlamentti myös kehotti jäsenvaltioita arvioimaan Palestiinan tunnustamista. Euroopan komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen on Euroopan parlamentille 10.9.2025 pitämässään puheessa korostanut, ettei Gazan tapahtumia voi hyväksyä eikä ihmisen aiheuttamaa nälänhätää saa koskaan käyttää sodankäynnin välineenä. Euroopan komissio kertoi 17.9.2025 esittävänsä Euroopan unionin neuvostolle Israelin ja EU:n välisen assosiaatiosopimuksen keskeyttämistä kauppaan liittyvien määräysten osalta ja pakotteiden kohdistamista Israelin äärilaidan ministereihin ja väkivaltaisiin hyökkäyksiin syyllistyneisiin siirtokuntalaisiin.

Välikysymys VK 4/2025 vp

Suomi on ulkopoliittisen linjansa mukaisesti tukenut kahden valtion mallia, jossa sekä Israelilla että Palestiinalla on oikeus kansalliseen suvereenisuuteen, turvallisuuteen ja alueelliseen koskemattomuuteen. Tämä on ainoa uskottava perusta kestäväälle rauhalle alueella.

Tähän mennessä Palestiinan valtion on tunnustanut lähes 150 valtiota. Pohjoismaista sen ovat tunnustaneet Ruotsi, Norja ja Islanti. Lisäksi Ranska, Kanada, Iso-Britannia, Australia, Belgia, Luxemburg ja Malta ovat ilmoittaneet aikovansa tunnustaa Palestiinan valtion YK:n yleiskokouksessa syyskuussa. Suomi allekirjoitti Ranskan ja Saudi-Arabian johdolla valmistellun julklauseman kahden valtion ratkaisun toteuttamisesta, jonka YK:n yleiskokous hyväksyi 12.9.2025 äänin 142 puolesta ja 10 vastaan. 12 maata äänesti tyhjää. Suomi ei kuitenkaan tähän mennessä itse ole ilmoittanut tunnustavansa Palestiinan valtiota.

Palestiinan valtion tunnustaminen ei tarkoita terroristijärjestö Hamasin tunnustamista tai sen tekojen oikeuttamista miltään osin. Hamas ei ole palestiinalaisten legitiimi edustaja. Palestiinan valtion tunnustaminen tarkoittaa Länsirannalla toimivan palestiinalaishallinnon tunnustamista ja maltillisten ja demokraattisten voimien tukemista Palestiinan sisällä.

Israelin edelleen jatkaessa ja laajentaessa sotatoimia Gazassa sekä rakentaessa yhä uusia laittomia siirtokuntia Suomen on nyt liityttävä laajaan kansainväliseen rintamaan Palestiinan tunnustamiseksi. Ensi viikolla YK:n yleiskokouksessa useiden muiden maiden on määrä tunnustaa Palestiinan valtio. Tämä on oikea ajankohta myös Suomen liittyä historian oikealle puolelle ja tunnustaa Palestiina, eikä asiaa saa enää lykätä millään tekosyillä.

Palestiinan tunnustaminen eri maiden toimesta ei vielä yksin ratkaise Lähi-idän tilannetta, mutta se on keino lisätä kansainvälistä painetta Israelin hallitusta kohtaan ja osoittaa tukea kahden valtion mallille. Tämän lisäksi myös ainakin kauppa Israelin laittomista siirtokunnista peräisin olevien tuotteiden osalta tulee lakkauttaa ja Suomen tulee edistää EU—Israel-assosiaatiosopimuksen välitöntä jäädyttämistä.

Suomen tasavallan presidentti Alexander Stubb on sanonut tilanteen edenneen siihen pisteeseen, että Suomen on tehtävä valintansa, ja ilmoittanut olevansa valmis tunnustamaan Palestiinan valtion, jos hallitus tekee tästä ehdotuksen.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Tuleeko hallitus esittämään tasavallan presidentin toivomalla tavalla Palestiinan valtion tunnustamista tämän syksyn aikana,

tuomitseeko koko hallitus yksimielisesti Israelin siviiliväestöön kohdistamat toimet Gazassa,

onko hallitus valmis tukemaan Euroopan parlamentin ja komission esityksiä Israelin hallituksen ministereihin kohdistuvista sanktioista ja EU—Israel-assosiaatiosopimuksen osittaisesta jäädyttämisestä,

Välikysymys VK 4/2025 vp

katsooko hallitus edistävänsä Suomen ulkopolitiikan linjan mukaista kahden valtion mallia, jos se sisäisten erimielisyyksiensä vuoksi ei kykene esittämään Palestiinan valtion tunnustamista tilanteessa, jossa Suomen kanssa samanmieliset maat ovat sanoneet tunnustavansa Palestiinan, ja

mikäli hallitus ei ole toimintakykyinen tekemään esitystä Palestiinan tunnustamisesta tasavallan presidentin toivoman mukaisesti, antaako se eduskunnalle asiasta selonteon, jotta eduskunta voi ottaa asiaan kantaa?

Välikysymys VK 4/2025 vp

Helsingissä 19.9.2025

Johannes Koskinen sd
Antti Lindtman sd
Tytti Tuppurainen sd
Tuula Väättäinen sd
Joona Räsänen sd
Niina Malm sd
Piritta Rantanen sd
Jani Kokko sd
Eveliina Heinäluoma sd
Paula Werning sd
Tuula Haatainen sd
Timo Harakka sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Anette Karlsson sd
Lauri Lyly sd
Johan Kvarnström sd
Saku Nikkanen sd
Nasima Razmyar sd
Pinja Perholehto sd
Ville Merinen sd
Timo Suhonen sd
Pia Viitanen sd
Kim Berg sd
Seppo Eskelinen sd
Elisa Gebhard sd
Alviina Alametsä vihr
Fatim Diarra vihr
Tiina Elo vihr
Bella Forsgrén vihr
Pekka Haavisto vihr
Atte Harjanne vihr
Hanna Holopainen vihr
Inka Hopsu vihr
Saara Hyrkkö vihr
Krista Mikkonen vihr
Jenni Pitko vihr
Oras Tynkkynen vihr
Sofia Virta vihr
Timo Furuholm vas
Veronika Honkasalo vas
Mai Kivelä vas
Anna Kontula vas
Minja Koskela vas
Pia Lohikoski vas

Välikysymys VK 4/2025 vp

Aino-Kaisa Pekonen vas
Hanna Sarkkinen vas
Johannes Yrttiaho vas
Helena Marttila sd
Miapetra Kumpula-Natri sd
Aki Lindén sd
Ville Skinnari sd